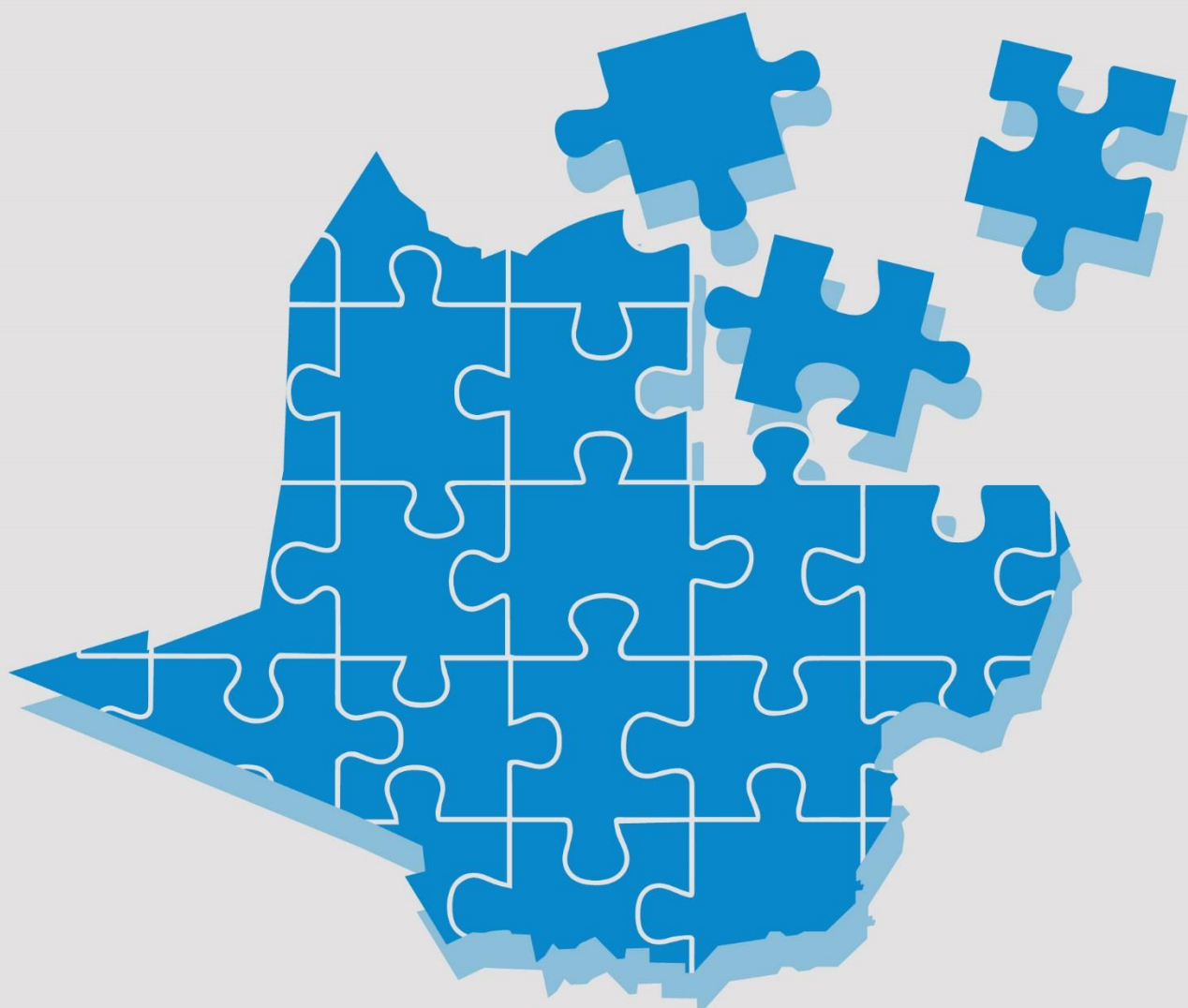

Uitvoeringsprogramma

Dementievriendelijk Weert

2020 t/m 2023

Inhoud

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding	4
3.	Ontwikkelingen om rekening mee te houden	6
4.	Beleidsplan Sociaal Domein MLW 2020-2023	7
5.	Dementievriendelijk Weert	8
5.1.	Visie	8
5.2.	Doelen, resultaten en activiteiten	8
	Doelenboom Dementievriendelijk Weert	12
6.	Structuur, Evaluatie en Monitoring	13
6.1.	Structuur	13
6.2.	Evaluatie en Monitoring	13
6.3.	Aandachtspunten voor de toekomst	14
7.	Financiën	15
	Bijlage 1: Overzicht deelnemende partijen	16

1. Samenvatting

Het aantal personen met dementie zal de komende jaren fors toenemen. Dat stelt de samenleving voor een grote uitdaging. Want hoe zorgen we er samen voor dat deze groep zo lang mogelijk volwaardig deel kan nemen aan de maatschappij, met behoud van kwaliteit van leven?

Een brede vertegenwoordiging van (maatschappelijke) organisaties, zorgaanbieders, ondernemers, vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers is gaan nadenken over deze vraag. Tijdens een netwerkbijeenkomst zijn de huidige knelpunten geïnventariseerd en zijn oplossingsrichtingen aangedragen waarmee onze Weerter samenleving meer dementievriendelijk kan worden. Al deze opgehaalde input is verwerkt in een Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert. Onderstaande visie staat centraal:

Weert is een solidaire samenleving met ruimte en respect voor mensen met een vorm van dementie en hun omgeving. Wij vinden het belangrijk om mensen die met dementie te maken krijgen, passende zorg en ondersteuning te bieden zodat hun kwaliteit van leven zoveel mogelijk past bij hun behoefte. In Weert is het voor mensen met dementie mogelijk om deel te nemen aan alledaagse activiteiten. Het is belangrijk dat inwoners meer weten over dementie en hoe om te gaan met mensen die dementie hebben. Ze weten wat ze zelf kunnen doen om deze mensen en hun omgeving te steunen.

Dit leidt tot de volgende doelen:

- 1. Er is voldoende kennis en bewustwording over dementie in de eigen organisatie en in de gemeenschap.**
- 2. Mensen met dementie wonen in een passende en veilige omgeving.**
- 3. Mensen met dementie en hun mantelzorgers ontvangen passende zorg en ondersteuning.**
- 4. Mensen met dementie kunnen zo lang mogelijk zelfstandig (blijven) participeren.**

Samenvattend gaan we de komende vier jaar inzetten op het verbeteren van de informatievoorziening rondom dementie. De kennis over dementie en de handelingsvaardigheid in het omgaan met personen met dementie wordt bevorderd doordat we cursussen en trainingen gaan aanbieden aan (maatschappelijke) organisaties, ondernemers en verenigingen. We zetten in op een bewustwordingscampagne met het doel dat inwoners zich tijdig gaan voorbereiden op het ouder worden in relatie tot de woonomgeving. We gaan inwoners informeren welke mogelijkheden er zijn om hun woonomgeving veiliger en passender te maken. De oprichting van het meldpunt niet-acuut verward gedrag sluit aan bij de behoefte van inwoners om zorgwekkende signalen ergens te kunnen melden. Hieruit volgt een passende opvolging en dit draagt bij aan een tijdige diagnose en een passend hulpaanbod. Er wordt gewerkt aan voldoende mogelijkheden voor planbare en niet-planbare zorg en logeermogelijkheden in onze regio. De keten rondom dementiezorg wordt verbeterd door betere afstemming tussen de betrokken zorgprofessionals. We gaan stimuleren dat er meer activiteiten komen voor personen met dementie en hun mantelzorgers en we gaan het gesprek aan met verenigingen om te inventariseren waar zij tegenaan lopen en welke ondersteuningsbehoefte er is. Tot slot zetten we acties uit om het aantal beschikbare maatjes voor personen met dementie en hun mantelzorgers te laten toenemen.

2. Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert 2020 -2023. Het uitvoeringsprogramma is een uitwerking van één van de speerpunten die genoemd wordt in het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2020-2023. Daar waar het Beleidsplan Sociaal Domein zich richt op de regio Midden-Limburg West is dit uitvoeringsprogramma specifiek geschreven voor de gemeente Weert. Het gemeentebestuur is overtuigd van de noodzaak om aan de slag te gaan met de uitdagingen die gepaard gaan met de toename van het aantal personen met dementie. Dit blijkt tevens uit een op 7 november 2018 aangenomen motie, waarin het college wordt opgedragen een integraal plan van aanpak te maken.

Samenwerking met het lokale veld

In juni 2019 heeft er een netwerkbijeenkomst plaatsgevonden waar maatschappelijke organisaties, ondernemers, zorgaanbieders en -verzekeraars, vrijwilligers, seniorenorganisaties en raadsleden vertegenwoordigd waren. Deze bijeenkomst heeft veel informatie opgeleverd over wat er al allemaal gebeurt in Weert op het gebied van dementie en waar nog knelpunten liggen. Tijdens deze bijeenkomst is een klankbordgroep geformeerd. Deze klankbordgroep is actief betrokken geweest bij het kiezen van de prioriteiten en activiteiten die in dit programma beschreven worden. Het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert is daarmee een breed gedragen programma, waarmee we verwachten een antwoord te kunnen geven op de knelpunten die inwoners, professionals en vrijwilligers nu in de praktijk ervaren in relatie tot dementie.

Wat is dementie

Dementie is een verzamelnaam voor bepaalde verschijnselen die optreden door beschadigingen aan de hersenen. De verwerking van informatie in de hersenen raakt verstoord. Kenmerkend voor dementie is dat de beschadigingen in de hersenen verergeren en dat iemand met dementie steeds

verder achteruitgaat in functioneren. Dagelijkse handelingen, die voorheen moeiteloos gedaan werden, kunnen steeds minder goed uitgevoerd worden. Dementie is een ziekte die niet te genezen valt. Er zijn wel medicijnen die mogelijk het proces kunnen vertragen. Dementie is dus een ernstige ziekte die het dagelijks functioneren, en daarmee ook de kwaliteit van leven, aantast

Kwaliteit van leven

Als gemeente willen wij alles in het werk stellen om mensen met dementie zo lang mogelijk kwaliteit van leven te laten ervaren. Dat doen wij door samen te werken met anderen om zo de beste dementiezorg te realiseren. Wij willen een beweging op gang krijgen waarbij maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders, ondernemers en verenigingen zich betrokken voelen bij het thema dementie en hun steentje bij willen dragen aan een dementievriendelijk Weert. Samen met deze partners willen wij ons hard maken om onderstaand ideaal waar te maken.

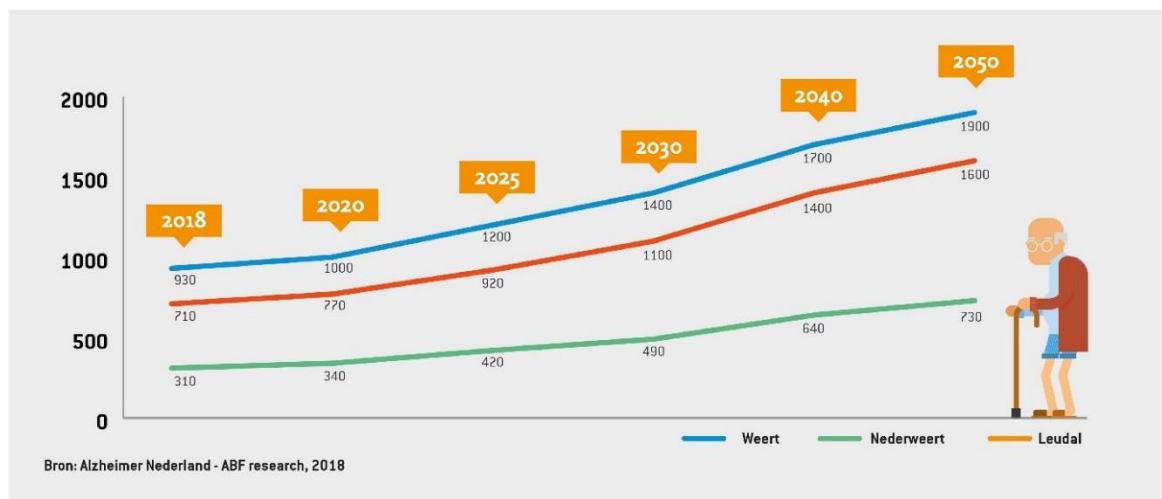
De kwaliteit van leven van mensen met dementie wordt sterk bepaald door de opstelling van de maatschappij waarin zij leven. Daarom zullen wij ook als samenleving meer moeten beseffen dat dementie er nu eenmaal bij hoort, of beter gezegd: dat mensen met dementie erbij horen. De maatschappij zal meer dan nu het geval is een vriendelijke accepterende houding moeten aannemen, waarin dementie niet zozeer gezien wordt als een dodelijke hersenziekte die bestreden moet worden, maar als een maatschappelijk gegeven, leidend tot beperkingen en waar aanpassingen wenselijk zijn. (citaat uit de brochure 'Limburg gebruikt zijn hersens; We zijn zelf het medicijn')

3. Ontwikkelingen om rekening mee te houden

In Nederland hebben ruim 280.000 mensen dementie. Als gevolg van de vergrijzing zal het aantal mensen met dementie in de toekomst explosief stijgen naar ruim 620.000 in 2050. De kans op dementie neemt sterk toe met de leeftijd. Toch zijn er 12.000 mensen met dementie jonger dan 65 jaar. Mensen met dementie leven gemiddeld 8 jaar met de ziekte. Ongeveer 74% van de mensen met dementie woont thuis en wordt verzorgd door familie en naasten. Dit vraagt veel van de mantelzorgers. Uit cijfers blijkt dat maar liefst 31% van de mantelzorgers meer dan 40 uur per week voor zijn naaste zorgt en dat 36% van de mantelzorgers de zorg combineert met een baan. Dit leidt er onder andere toe dat ruim de helft van de mantelzorgers zwaar belast is en dat mantelzorgers van mensen met dementie twee keer zo vaak eenzaam zijn als de gemiddelde Nederlander. Als mantelzorgers overbelast zijn, kunnen grenzen geleidelijk en onbedoeld overschreven worden, wat inadequate of zelfs 'ontspoorde' mantelzorg tot gevolg kan hebben.

Het aantal alleenstaande 75-plussers neemt toe tot 2030. Alleenwonende ouderen maken relatief vaker gebruik van de formele zorg en ondersteuning omdat er geen partner is die mantelzorg kan verlenen. Daar komt bij dat toekomstige ouderen vaker kinderloos zijn dan de huidige generatie ouderen en mensen gemiddeld minder kinderen krijgen. Dat leidt ertoe dat het aantal mantelzorgers in de toekomst zal afnemen. Maar door de snelle vergrijzing neemt het aantal mensen met dementie toe. Dat betekent dat er straks in verhouding veel minder mensen zijn die zorg en ondersteuning kunnen verlenen terwijl de zorgafhankelijkheid bij ouderen zal toenemen. Deze zorgafhankelijkheid neemt toe omdat de gemiddelde levensverwachting toeneemt en de persoon met dementie in de toekomst dus ouder zal zijn en daarmee een grotere kans heeft om ook andere aandoeningen te ontwikkelen. Er zal dus meer complexe zorg nodig zijn. Dat in combinatie met het grote tekort aan personeel in de zorg stelt ons als samenleving voor een grote uitdaging. De krapte op de arbeidsmarkt kan namelijk een negatieve invloed hebben op de uitvoering van goede dementiezorg.

Aantal en verwacht aantal dementerende ouderen

Ondanks de absolute toename van het aantal mensen met dementie neemt de kans om dementie te ontwikkelen verder af. Dit komt omdat de huidige generatie ouderen gezonder is dan hun ouders en zich meer bewust is van een gezonde leefstijl. Dat betekent dat de oudere van nu minder kans heeft op een bepaalde leeftijd dementie te krijgen en dat deze kans in de toekomst verder af zal nemen.

De vergrijzing zal in onze regio naar verwachting sneller toenemen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Er zijn meer ouderen in de leeftijd 67-75 en 75+ers. In 2018 hadden 930 inwoners van de gemeente Weert dementie. Dit neemt in 2050 toe tot 1900 inwoners. Dat betekent dat iedereen te maken krijgt met mensen met dementie: inwoners, ondernemers, vrijwilligersorganisaties, verenigingen, zorgaanbieders en de gemeente. We staan dan ook gezamenlijk voor de uitdaging om hier als samenleving zo goed mogelijk op in te spelen.

4. Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2020-2023

Het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West is in november 2019 door de gemeenteraden van de gemeente Leudal, Nederweert en Weert vastgesteld. In dit beleidsplan is dementie als één van de speerpunten benoemd voor de periode 2020-2023. Het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert is een concrete uitwerking van de beleidsdoelen die in het beleidsplan zijn geformuleerd. In het Beleidsplan Sociaal Domein staat onderstaande visie geformuleerd:

Samen aan de slag met talent: iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen.

We gaan voor een solidaire samenleving in een omgeving waar onze inwoners zich thuis voelen en mee kunnen doen naar vermogen. De behoefte en het talent van de inwoner staan centraal. Dit betekent dat mensen iets voor elkaar betekenen, dat er respect is voor elkaars eigenheid en dat er ruimte is voor individuele keuzes. De inwoner kan erop vertrouwen dat de gemeente voorziet in passende ondersteuning als deze nodig is.

Om deze visie te realiseren wordt ingezet op het bereiken van vier maatschappelijke effecten:

1. Vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.
2. Meer inwoners doen mee, inclusieve samenleving.
3. Inwoners krijgen beter passende ondersteuning, zo preventief mogelijk, zo kort als mogelijk en zo lang als nodig.
4. Versterken van de samenredzame maatschappij.

Bovenstaande maatschappelijke effecten zijn vertaald naar een zestal beleidsdoelen.

Het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert draagt bij aan twee van deze beleidsdoelen namelijk:

1. Meer kwetsbare inwoners blijven op een veilige en verantwoorde manier (langer) zelfstandig wonen.
2. Bevorderen van de leefbaarheid en de sociale cohesie van de maatschappij.
Meer inwoners, scholen, verenigingen, organisaties en bedrijven zijn betrokken bij de eigen leef-, leer-, werk- en woonomgeving en bij de totstandkoming van sociale verbanden in de dorpen, kernen en wijken.

De beleidsdoelen uit het Beleidsplan Sociaal Domein zijn overkoepelend. Voor het speerpunt dementie hebben we samen met onze partners visie, doelen, resultaten en activiteiten specifiek(er) uitgewerkt. Hierbij is de input van deze partners essentieel geweest en in gezamenlijkheid zijn prioriteiten gesteld en activiteiten benoemd. In het volgende hoofdstuk worden deze nader toegelicht.

5. Dementievriendelijk Weert

De visie, maatschappelijke effecten en beleidsdoelen vanuit het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2020-2023 zijn vertaald in een visie, doelen, resultaten en activiteiten voor het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert. In dit hoofdstuk worden deze toegelicht en vervolgens samengevat in een doelenboom conform 'sturen op effecten'.

5.1 Visie

Weert is een solidaire samenleving met ruimte en respect voor mensen met een vorm van dementie en hun omgeving. Wij vinden het belangrijk om mensen die met dementie te maken krijgen, passende zorg en ondersteuning te bieden zodat hun kwaliteit van leven zoveel mogelijk past bij hun behoefte. In Weert is het voor mensen met dementie mogelijk om deel te nemen aan alledaagse activiteiten. Het is belangrijk dat inwoners meer weten over dementie en hoe om te gaan met mensen die dementie hebben. Ze weten wat ze zelf kunnen doen om deze mensen en hun omgeving te steunen.

5.2. Doelen, resultaten en activiteiten

Op basis van de input die is opgehaald tijdens de netwerkbijeenkomst in juni 2019 is een viertal doelen geformuleerd voor de periode 2020-2023. Aan elk doel is een aantal resultaten gekoppeld. Deze resultaten worden behaald door de inzet van activiteiten. De keuze welke activiteiten in de komende periode uitgevoerd gaan worden is samen met de klankbordgroep gemaakt. Per doel worden hieronder de resultaten en de in te zetten activiteiten benoemd.

1. Er is voldoende kennis en bewustwording over dementie in de eigen organisatie en in de gemeenschap.

Het bevorderen van kennis over het herkennen van en het omgaan met dementie is essentieel voor het creëren van een dementievriendelijke samenleving. Het is belangrijk dat onze inwoners weten wat dementie is en hoe ze om moeten gaan met iemand met dementie. Dit bevordert het begrip en de acceptatie van personen met dementie en draagt bij aan een inclusieve samenleving. Daarnaast is het belangrijk dat mensen met dementie, hun mantelzorgers en hun naasten op een laagdrempelige manier toegang hebben tot de voor hen relevante (lokale) informatie op het gebied van dementie.

1.a Goede basisinformatie is beschikbaar en vindbaar.

- Er wordt een website ontwikkeld waar men algemene informatie en lokale informatie kan vinden over alle aspecten die te maken hebben met dementie. Hierbij kan gedacht worden aan informatie over de signalen van dementie, het ziektebeeld, de praktische zaken die geregeld moeten worden, omgaan met de eventuele gedragsverandering bij iemand met dementie, welke hulp en ondersteuning is er voor personen met dementie en hun mantelzorgers, welke activiteiten zijn er binnen de gemeente, welke hulpmiddelen kun je inzetten om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen enz.
- De algemene en lokale informatie wordt gebundeld in een brochure die verspreid wordt bij de vindplaatsen waar personen met dementie en hun mantelzorgers komen. Hierbij kan gedacht worden aan huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten, het Algemeen Maatschappelijk Werk, de Vraagwijzer, het ziekenhuis, de bibliotheek, de Buurtwinkel Weert enz.
- Daarnaast vinden we het belangrijk dat er een fysieke plek is waar mensen informatie kunnen krijgen. Medewerkers van 'De Vraagwijzer' en het Steunpunt Mantelzorg van Punt Welzijn worden daarom getraind in het onderwerp dementie, zodat zij als vraagbaak omtrent dit thema benaderd kunnen worden door inwoners van de gemeente Weert. Ook de vrijwilligers van het Alzheimercafé en seniorenorganisaties worden voorgelicht zodat zij deze informatie bij hun achterban kunnen verspreiden.

1.b De kennis over dementie en handelingsvaardigheid in het omgaan met dementie bij maatschappelijke organisaties, ondernemers, winkeliers, verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers is toegenomen.

- In 2020 wordt er een overzicht opgesteld van cursussen en trainingen die beschikbaar zijn voor professionals, vrijwilligers en mantelzorgers over (het omgaan met personen met) dementie.
- Maatschappelijke organisaties, ondernemers en winkeliers worden gestimuleerd om hun medewerkers te trainen in het herkennen van dementie en het omgaan met personen met dementie. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de training GOED omgaan met dementie, die wordt aangeboden door Samen Dementievriendelijk. Maar ook andere vormen zijn mogelijk zoals e-learning modules, workshops met een dementiebril (VR) of sessies met ervaringsdeskundigen.
- Medewerkers van de gemeente Weert worden getraind in het herkennen van dementie en leren hoe zij om moeten gaan met personen met dementie. Het gaat dan om medewerkers die direct klantcontact hebben met inwoners. Daarnaast wordt er deskundigheidsbevordering georganiseerd voor medewerkers werkzaam op afdelingen die betrokken zijn bij de inrichting van het openbaar gebied.
- Eén medewerker van de afdeling Wmo van de gemeente Weert doet mee aan de pilot 'Dementie achter de voordeur', georganiseerd door Hulp bij Dementie Noord- en Midden-Limburg. Tijdens dit programma volgt een professional gelijktijdig met een cliënt en diens familie/naasten een aantal modules rondom dementie. Gezamenlijk wordt naar een antwoord gezocht op de vraag hoe mensen met dementie en hun omgeving nog een goed leven kunnen leiden. De kennis die opgedaan wordt tijdens de pilot wordt geborgd binnen de afdeling Wmo.

2. Mensen met dementie wonen in een passende en veilige omgeving.

De meeste ouderen willen in hun huidige woning blijven wonen, óók wanneer zij minder mobiel en vitaal worden en de behoefte aan zorg toeneemt. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer de helft van de 75-plussers zich voorbereidt op mogelijke toekomstige gezondheidsproblemen en een mogelijk noodgedwongen vertrek uit de woning. De andere helft doet dat dus niet. Ouderen zijn tot nu toe weinig geneigd om hun woonsituatie aan te passen aan een toekomstige oude dag met beperkingen. Het aandeel huiseigenaren onder ouderen zal in de toekomst verder toenemen. Als gemeente willen we dat inwoners tijdig maatregelen nemen in huis om hun zelfredzaamheid te behouden en veilig te kunnen wonen. Dit leidt tot de volgende resultaten en activiteiten.

2.a Inwoners zijn zich eerder bewust van de eigen verantwoordelijkheid die zij hebben om hun woning (tijdig) geschikt te maken voor de oude dag.

- In samenwerking met wijk- en dorpsraden, welzijnsorganisaties en op senioren gerichte organisaties worden inwoners voorgelicht en geactiveerd om aan de slag te gaan met veilig en comfortabel oud worden in de toekomst. Mensen worden voorgelicht over de mogelijkheden die er zijn om zelf te zorgen voor een geschikte woonsituatie, welke ondersteuning hierbij mogelijk is en welke financiële constructies er zijn om een nieuwe woning of aanpassingen aan de bestaande woning te financieren. We gaan inventariseren op welke manier het meest efficiënt vorm gegeven kan worden aan deze voorlichting en welke interventies we hierbij inzetten. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de huisbezoeken die afgelegd worden door de vrijwillige ouderenadviseurs of de inzet van een organisatie die gespecialiseerd is in dit thema, zoals Wonen met Gemak. Ook andere opties worden hierin meegenomen.
- Er wordt een bewustwordingscampagne gestart rondom dit thema. Hierbij wordt gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden met andere partijen zoals bijvoorbeeld pensioenfondsen en zorgverzekeraars.
- Wensen en initiatieven van ouderen(organisaties) omtrent dit thema worden, indien passend, ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente.

2.b Inwoners weten welke mogelijkheden er zijn om hun woonomgeving veiliger en passender te maken.

- Inwoners waarbij de diagnose dementie is gesteld worden actief gestimuleerd om gebruik te maken van de consultfunctie van een EDOMAH-therapeut (Ergotherapie bij Ouderen met Dementie en hun Mantelzorgers aan Huis). Een EDOMAH ergotherapeut kijkt samen met de patiënt naar de mogelijkheden en beperkingen die iemand ervaart in de woning. Met tips en adviezen kan de ergotherapeut ervoor zorgen dat mensen met dementie het huishouden, lichamelijke verzorging en sociale activiteiten zo lang mogelijk zelfstandig uit kunnen voeren.
- We stimuleren een betere afstemming en samenwerking tussen zorgverzekeraar, zorgkantoor en Wmo omtrent de inzet van hulpmiddelen, domotica en woningaanpassingen.
- De informatie met betrekking tot de mogelijkheden voor hulpmiddelen en woningaanpassingen om de woonomgeving van iemand met dementie veiliger te maken, wordt opgenomen in de basisinformatie die beschikbaar wordt gesteld aan inwoners (zie 1.a)

3. Mensen met dementie en hun mantelzorgers ontvangen passende zorg en ondersteuning.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om inwoners met dementie en hun mantelzorgers passende zorg en ondersteuning te bieden, waardoor iemand in staat wordt gesteld om zo lang mogelijk verantwoord zelfstandig te kunnen blijven wonen. In een dementievriendelijke samenleving is aandacht voor een tijdige diagnose, een goede keten rondom dementiezorg, voldoende mogelijkheden voor thuiszorg, dagbesteding en woonvoorzieningen en steun voor mantelzorgers. Dit leidt tot de volgende resultaten en activiteiten:

3.a Inwoners in Weert hebben de mogelijkheid om hun zorgen over het (verwarde) gedrag van een andere inwoner neer te leggen bij een meldpunt, waarna dit signaal een gepaste opvolging krijgt.

- Met ingang van 1 januari 2020 wordt een landelijk meldnummer voor niet-acuut verward gedrag in gebruik genomen. Achter dit landelijke meldnummer wordt een regionaal advies- en meldpunt ingericht waar inwoners terecht kunnen die zorgen hebben van niet-acute aard over zichzelf of anderen. Vanuit dit advies- en meldpunt worden signalen doorgeleid naar de geijkte instantie, die vervolgens contact opneemt met de betreffende persoon en zijn of haar omgeving om de situatie in te schatten en te kijken of en welke zorg en ondersteuning nodig is.

3.b In Weert zijn voldoende mogelijkheden voor planbare en niet-planbare zorg en logeermogelijkheden (respijtvorzieningen) voor personen met dementie.

- In het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2020-2023 is mantelzorg één van de speerpunten. Onderdeel van een goede ondersteuning voor mantelzorgers is dat er binnen de gemeente voldoende en gevarieerde mogelijkheden zijn voor respijtzorg. Vanuit het speerpunt mantelzorg wordt uitgewerkt hoe vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd kunnen worden en hoe nieuwe vormen van respijtzorg gerealiseerd kunnen worden. Vanuit het Uitvoeringprogramma Dementievriendelijk Weert sluiten we hierbij aan en wordt aandacht gevraagd voor respijtvorzieningen voor personen met dementie. Hierbij kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan het ontwikkelen van mogelijkheden waarbij zorgprofessionals of vrijwilligers in huis komen, zodat de persoon met dementie niet uit zijn vertrouwde omgeving weg hoeft.
- De gemeente zoekt contact met de Provincie Limburg om samen te kijken naar de mogelijkheden voor innovatieve vormen van respijtzorg. De provincie kan ons helpen om een doorbraak te creëren en verbinding te zoeken tussen de verschillende domeinen en financieringsstromen.
- Vanuit het landelijk programma Langer Thuis van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, worden tot en met april 2020 tien pilots rondom logeertzorg ondersteund. Het doel van de pilots is om te komen tot een stappenplan hoe gemeenten lokaal logeertzorg kunnen toepassen. De uitkomsten van deze pilots worden nauwlettend gevolgd en we bekijken hoe de uitkomsten toegepast kunnen worden in de lokale situatie.
- Er wordt een overzicht opgesteld van de bestaande mogelijkheden voor vervangende zorg en logeermogelijkheden in de regio Weert. Informatie over deze mogelijkheden wordt opgenomen in de te ontwikkelen informatievoorziening zoals benoemd bij 1a.

3.c De keten rondom dementiezorg in Weert is verbeterd.

- We vinden het belangrijk dat alle personen die de diagnose ‘dementie’ krijgen gebruik kunnen maken van hulp en ondersteuning van een casemanager van ‘Hulp bij dementie’. Met de verwachte toename van het aantal personen met dementie zijn er zorgen over de beschikbare formatie voor casemanagers dementie in de toekomst. Hierover houdt de gemeente nauw contact met Hulp bij Dementie en daar waar nodig wordt geschakeld met de zorgverzekeraars.
- Huisartsen spelen een belangrijke rol als mensen de eerste diagnose krijgen en ook in de periode daarna, zowel voor de persoon met dementie als zijn of haar mantelzorgers. In de samenwerking tussen het ziekenhuis, de huisarts/praktijkondersteuner en de casemanager dementie liggen verbeterpunten. We stimuleren de keten dementiezorg om dit op te pakken en bespreken dit in het Gezondheidsnetwerk. Het Gezondheidsnetwerk is een samenwerking tussen 9 zorgpartners in de regio Midden-Limburg West, die zich gezamenlijk inzetten om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen.

4. Mensen met dementie kunnen zo lang mogelijk zelfstandig (blijven) participeren.

Wij staan wij voor een ‘inclusieve samenleving’; een hechte samenleving waarbij iedereen zelfstandig kan wonen, zich kan verplaatsen en kan deelnemen aan activiteiten. Mensen met dementie willen ook zo lang mogelijk mee blijven doen. Daarom gaan we bevorderen dat mensen met dementie en hun mantelzorgers niet uitgesloten worden maar dat zij actief betrokken blijven bij de maatschappij. Hiervoor is het belangrijk dat inwoners zich bewust zijn van de rol die zij zelf kunnen spelen voor mensen met dementie en hun omgeving. Zodat mensen met dementie zich geaccepteerd en welkom voelen en daardoor zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven participeren.

4.a Er zijn meer passende activiteiten voor personen met dementie en hun mantelzorgers.

- Wij stimuleren de ontwikkeling van (nieuwe) activiteiten voor personen met dementie (en hun mantelzorgers), waarbij rekening wordt gehouden met de beperkingen die mensen met dementie ervaren. Het kan gaan om nieuwe activiteiten of om aanpassingen in het huidige aanbod waardoor een activiteit ook geschikt wordt voor mensen met dementie. De gemeente heeft hierin een aanjaagfunctie en gaat deze activiteiten niet zelf uitvoeren. De uitvoering ligt bij de lokale organisaties en verenigingen.
- Het RICK heeft in 2018 het project ‘Cultuurgeliefden’ uitgevoerd. Maandelijks werden kunst- en cultuurochtenden georganiseerd voor personen met dementie en hun mantelzorgers. De mogelijkheden voor een herhaling van dit project worden onderzocht.

4.b Lokale verenigingen staan open voor personen met dementie, waarbij de persoon met al zijn beperkingen geaccepteerd wordt en mee kan blijven doen aan de activiteiten.

- Met verenigingen wordt het gesprek gevoerd over dementie. Het doel is om bewustwording te creëren over de problematiek en wat verenigingen kunnen doen voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. In deze gesprekken wordt ook geïnventariseerd welke ondersteuningsbehoefte verenigingen hebben met betrekking tot dit onderwerp. Waar mogelijk wordt, samen met partners, invulling gegeven aan deze ondersteuningsbehoefte.
- Verenigingen krijgen een training aangeboden waarbij deelnemers leren wat dementie is, hoe dementie te herkennen is en hoe zij om moeten gaan met personen met dementie.

4.c Het aantal beschikbare maatjes voor personen met dementie is toegenomen.

- Maatjes zijn van groot belang voor personen met dementie met een klein netwerk of in situaties waarbij overbelasting van de mantelzorgers dreigt. Maatjes kunnen activiteiten ondernemen met personen met dementie of kunnen thuis blijven om de mantelzorgers ruimte te geven om zelf iets te ondernemen. Maatjes kunnen ook een coachende rol spelen in een gezin door de mantelzorgers te ondersteunen. Om aan de toenemende vraag naar maatjes tegemoet te komen wordt een nieuwe wervingscampagne ingezet.

Visie

Samen aan de slag met talent: iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen.

Maatschappelijke effecten

- Inwoners krijgen beter passende ondersteuning. Zo preventief mogelijk, zo kort als mogelijk en zo lang als nodig.
- Vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.
- Meer inwoners doen mee, inclusieve samenleving.
- Versterken van de samenredzame maatschappij.

Doelen beleidsplan

- Meer kwetsbare inwoners blijven op een veilige manier (langer) zelfstandig wonen.
- Bevorderen van de leefbaarheid en de sociale cohesie van de maatschappij.

Dementievriendelijk Weert

- Mensen met dementie wonen in een passende en veilige omgeving.
- Mensen met dementie en hun mantelzorgers ontvangen passende zorg en ondersteuning.
- Mensen met dementie kunnen zo lang mogelijk zelfstandig (blijven) participeren.
- Er is voldoende kennis/bewustwording over dementie in de eigen organisatie en de gemeenschap.

Resultaten

- Goede basisinformatie is beschikbaar en vindbaar.
- De kennis over dementie en handelingsvaardigheid in het omgaan met dementie is toegenomen.
- Inwoners zijn zich eerder bewust van de eigen verantwoordelijkheid m.b.t. geschikte woning.
- Inwoners weten hoe hun woonomgeving veiliger en passender te maken.
- Er zijn voldoende planbare en niet-planbare respijtovereenkomsten.
- De keten rondom dementiezorg is verbeterd.
- Inwoners kunnen hun zorgen over het (verwarde) gedrag van een ander neerleggen bij een meldpunt.
- Er zijn meer passende activiteiten voor personen met dementie en mantelzorgers.
- Het aantal beschikbare dementiemaatjes zijn toegenomen.

Activiteiten

- Informatievoorziening ontwikkelen
- Wervingscampagnes dementiemaatjes
- Trainen medewerkers
- Trainen verenigingen
- Ontwikkelen van nieuwe activiteiten
- Pilot 'Dementie achter de voordeur'
- Inrichting meldpunt
- Organiseren voorlichtingsbijeenkomsten
- Preventieve huisbezoeken
- Ondersteunen initiatieven (senioren)organisaties
- Bekendheid EDOMAH vergroten
- Versterken samenwerking
- Uitwerken respijtovereenkomsten

KPI's/Prestatie-meetwaarden

- Het aantal geschoolde personen
- Het aantal nieuwe activiteiten
- Het aantal dementiemaatjes

6. Structuur, Evaluatie en Monitoring

Het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert is een dynamisch document dat als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe inzichten tussentijds aangepast kan worden. Het is een veelomvattend plan en in de uitvoering hiervan zijn verschillende partijen betrokken. Het is daarom belangrijk om de verschillende rollen goed te onderscheiden.

6.1 Structuur

Voor de uitvoering van dit programma is gekozen voor een structuur waarbij een projectleider wordt aangesteld die aangestuurd wordt door een regiegroep. Daarnaast is er een klankbordgroep die adviezen geeft en meedenkt over de in te zetten activiteiten. Vanuit de gemeente is een beleidsadviseur verantwoordelijk voor het onderwerp Dementievriendelijk Weert.

Projectleider

De projectleider geeft samen met de regiegroep en de klankbordgroep uitvoering aan dit programma. De projectleider adviseert over en geeft mee uitvoering aan de implementatie van de activiteiten binnen bestaande organisaties. Andere taken zijn het coördineren van de communicatie over het programma en het informeren van de regiegroep en de klankbordgroep over de voortgang. De projectleider is in dienst bij Punt Welzijn en wordt vanuit die organisatie hiërarchisch aangestuurd.

Beleidsadviseur

Vanuit de gemeente Weert is een beleidsadviseur verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid rondom het onderwerp dementie. De beleidsadviseur is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal actiepunten, die qua aard niet belegd kunnen worden bij de projectleider. De beleidsadviseur en de projectleider hebben periodiek overleg over de voortgang.

Regiegroep

De regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente Weert, Alzheimer Café Weert, Wonen Limburg, de zorgaanbieders en het RICK. Er sluit ook een ervaringsdeskundige mantelzorgers aan bij de regiegroep. De regiegroep komt vier keer per jaar bij elkaar en beslist samen met de projectleider over de prioritering en de planning van de uit te voeren activiteiten en de invulling hiervan.

Klankbordgroep

De klankbordgroep komt twee keer per jaar bij elkaar, heeft een raadplegende rol en kan zwaarwegende adviezen geven. De leden van de klankbordgroep kunnen hun visies, ideeën, meningen, knelpunten en wensen inbrengen. De klankbordgroep bestaat nu uit vertegenwoordigers van zorgaanbieders, Hulp bij Dementie, seniorenorganisaties, Wonen Limburg, Alzheimer Café, Punt Welzijn, ondernemers, RICK, Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en Omnibuzz. Bij interesse kunnen andere organisaties altijd aansluiten bij de klankbordgroep.

Gemeenteraad

De gemeenteraad wordt één keer per jaar geïnformeerd over de stand van zaken aangaande het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert.

6.2 Evaluatie en Monitoring

Er is bewust voor gekozen om geen tijdsplanning in het uitvoeringsprogramma op te nemen omdat we de projectleider en de regiegroep de ruimte willen geven om gezamenlijk een planning te maken. Uit alle gesprekken die gevoerd zijn met netwerkpartners is naar voren gekomen dat er een grote behoefte bestaat aan een goede informatievoorziening rondom dementie, waarin zowel algemene als lokale informatie gebundeld wordt. Dit zal dus het eerste actiepunt worden van de projectleider en regiegroep. De projectleider en de regiegroep hebben vier jaar de tijd voor de uitvoering van de activiteiten. De volgorde waarin deze activiteiten uitgevoerd worden zal mede

afhankelijk zijn van (maatschappelijke) ontwikkelingen en prioriteiten die door de projectleider en regiegroep aangegeven worden.

Om de aanpak zoals omschreven in dit programma te kunnen evalueren is het van belang om zicht te krijgen op de effecten van onze aanpak. Sommige effecten kunnen we meetbaar maken, andere effecten zijn moeilijk meetbaar te maken omdat deze pas op lange termijn zichtbaar worden of omdat het effect ook afhankelijk is van andere factoren waar de gemeente geen invloed op heeft. Deze effecten kunnen we wel aannemelijk maken door te beschrijven wat voor acties er uitgevoerd zijn om het resultaat te behalen.

Een aantal resultaten is wel meetbaar te maken door prestatie-meetwaarden te benoemen. Er is voor gekozen om (voorlopig) de volgende drie resultaten meetbaar te maken:

- De kennis over dementie en de handelingsvaardigheid in het omgaan met dementie bij maatschappelijke organisaties, ondernemers, winkeliers, verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers is toegenomen.
Prestatiemeetwaarde: Het aantal personen dat heeft deelgenomen aan scholingsactiviteiten*.
- Er zijn meer passende activiteiten voor personen met dementie en hun mantelzorgers.
Prestatiemeetwaarde: Het aantal nieuwe activiteiten en initiatieven.
- Het aantal beschikbare maatjes voor personen met dementie en hun mantelzorgers is toegenomen.
Prestatiemeetwaarde: Het aantal (nieuw gestarte) maatjes.

Er is voor deze resultaten gekozen omdat dit resultaten zijn waar de gemeente direct invloed op uit kan oefenen en die gedurende de looptijd van dit uitvoeringsprogramma meetbaar gemaakt kunnen worden. Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden op de voortgang van de gestelde doelen en resultaten.

**hier wordt bedoeld de effectief bewezen trainingen, die opgenomen worden in het overzicht met cursussen en trainingen voor professionals, vrijwilligers en mantelzorgers over (het omgaan met) dementie.*

6.3 Aandachtspunten voor de toekomst

In het uitvoeringsprogramma dat nu voor ligt hebben we in nauw overleg met onze partners keuzes gemaakt welke knelpunten we de komende vier jaar als prioriteit op gaan pakken. Dat betekent dat er ook knelpunten zijn genoemd die voorsnog niet actief opgepakt worden, maar die wel belangrijk zijn. Als de kans zich voordoet zullen we deze punten uiteraard meenemen in de uitvoering van dit programma. Het gaat dan bijvoorbeeld om een specifieke aanpak voor mensen die op jonge leeftijd dementie krijgen of een specifieke aanpak voor ouderen met een migrantenachtergrond. Beiden groepen kunnen tegen andere problemen aanlopen en kunnen een andere behoefte hebben. Andere aandachtspunten voor de toekomst zijn:

- omgaan met dementie in een digitale wereld.
- Het doorbreken van het taboe om de omgeving in te lichten dat je dementie hebt.
- Vervoersmogelijkheden voor personen met dementie.
- Inrichting van het openbaar gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de beperkingen die personen met dementie ervaren.
- het wegnemen van de schotten tussen de verschillende financieringsstromen (zvw, wlz en Wmo).
- Aanpakken van de vraagverlegenheid bij personen met dementie en hun mantelzorgers.

7. Financiën

Voor de uitvoering van dit plan wordt een budget beschikbaar gesteld voor de periode 2020-2023. Het gaat om een uitvoeringsbudget voor o.a. een projectleider, voorlichtingsmaterialen, bouwen van een website, bijeenkomsten en trainingen en het uitvoeren van aanvullende werkzaamheden die buiten de huidige subsidieafspraken met organisaties vallen. De activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma Dementievriendelijk Weert worden in samenhang met het Plan van Aanpak Mantelzorgvriendelijk Weert 2018 t/m 2021 opgepakt. Vanwege de overlap met een aantal activiteiten uit dit plan zijn er synergievoordelen te behalen zodat de kosten beperkt kunnen worden. De nieuwe activiteiten in het Uitvoeringsplan Dementievriendelijk Weert worden voor 2020 en 2021 voor een totaalbedrag van € 55.000,- (2x € 27.500,-) gedekt uit exploitatieopzet Wmo. De kosten van voortzetting van het uitvoeringsprogramma voor 2022 en 2023 zijn mede afhankelijk van een eventuele voortgang van de mantelzorgactiviteiten na 2021 en wordt ter zijner tijd opnieuw bekeken.

Bijlage 1 Overzicht deelnemende organisaties

Onderstaande organisaties hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit uitvoeringsprogramma. Alle onderstaande organisaties hadden zich opgegeven voor de netwerkbijeenkomst op 6 juni en zijn naderhand via de mail op de hoogte gehouden van de stand van zaken. Een deel van deze organisaties is ook lid geworden van de klankbordgroep Dementievriendelijk Weert.

Albert Heijn Weert
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg
Alzheimer Nederland
Alzheimercafé Weert
Bibliocenter
Burgerkracht Limburg
CZ
De Zorggroep
Home Instead
Hulp bij dementie
Land van Horne
Lokaal Zorgvragers Overleg
Meditta
MET ggz
Munttheater
Omnibuzz
Politie
PSW
Punt Welzijn
RICK
Seniorenkoepel
SGL-zorg
SJG
Stichting Daelzicht
Stichting Meer Kleur en Kwaliteit
Taxi Geerets
Vincent van Gogh
Wonen Limburg
Zorgbelang Limburg